

Sprawozdanie podsumowujące pracę Grupy Wymiany Doświadczeń na spotkaniu w Długosiodle w dniu 21.09.2012 r.

Sektor usług – zarządzanie oświatą w gminach wiejskich

Moderator - Wojciech Marchlewski

Cykl 2011- 2012

➤ Uczestnicy - przedstawiciele gmin:

- Długosiodło
- Grudusk
- Prabuty
- Dywity

a) Spotkania, najważniejsze rodzaje przeprowadzonych działań

• Długosiodło

Uczestnikami spotkania byli reprezentanci wybieralnych władz samorządowych i przedstawiciele administracji - osoby mające bezpośredni wpływ na zarządzanie usługami oświatowymi w gminie: jedna osoba z poziomu zarządzania strategicznego (kierownictwo), jedna osoba z poziomu średniego szczebla kierowniczego oraz jedna osoba z poziomu bezpośredniego zarządzania oświatą w gminie. Na spotkanie zostali zaproszeni także kierujący placówkami oświatowymi z terenu gminy – szkołami podstawowymi, gimnazjum, przedszkolem oraz zespołami przedszkolnymi.

Spotkanie otworzył wójt gminy Długosiodło pan Stanisław Jastrzębski . Zapoznał uczestników ze zmianami, jakie wprowadzono w zarządzaniu placówkami oświatowymi. Najważniejszą zmianą było przeniesienie wykonywania usługi – wydawanie gorących posiłków do zakładu budżetowego: Gminnego Centrum Informacji, Kultury, Sportu i Rekreacji. Tym samym zlikwidowano stołówki szkolne, jako jednostki świadczące usługę – wydawanie gorących posiłków. W gminie zdecydowano również, że w sytuacji, kiedy liczba dzieci w placówce edukacyjnej zmniejszy się do 70 uczniów, wtedy podejmowany jest „ automatycznie” proces przekazywania jej organizacji pozarządowej. Obecnie w gminie rozważa się konieczność przekazanie jednej placówki organizacji pozarządowej. Wójt omówił także podstawowe problemy, z jakimi borykają się władze samorządowe, dotyczące realizowania zadań oświatowych.

Następnie Pani Alina Świderek Inspektor ds. oświaty i kadr w Urzędzie Gminy Długosiodło zaprezentowała podstawowe zmiany w zarządzaniu edukacją w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum w latach 2011/2012 i planowanych na 2013 rok. Pani omówiła zastępujące zagadnienia:

- zasady zatrudniania dyrektorów szkół,
- organizacja procesu edukacyjnego – arkusz organizacji zajęć,
- wynagradzanie nauczycieli – systemy motywacyjne,
- jakość nauczania mierzona wynikami testów kompetencyjnych i egzaminów,
- zasady finansowania szkół,
- ocena nauczycieli,
- ocena dyrektorów szkół.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚĆ

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Następnie przedstawiciele gmin: Grudusk, Dywity, Prabuty omówili - według schematu zaproponowanego przez moderatora - zmiany, jakie zaszły w zarządzaniu edukacją w ich gminach w roku 2011/2012 oraz planowane zmiany na rok 2012/2013.

Podsumowując prezentacje poszczególnych gmin należy stwierdzić, że w zakresie oceny dyrektorów szkół, ocenę taką przeprowadza się jedynie w sytuacji konieczności przedłużenia zatrudnienia na kolejną kadencję kierującego placówką. W żadnej z gmin nie prowadzi się corocznej oceny dyrektorów szkół. Według kierujących oświatą w gminie taka ocena ma jedynie charakter formalny. Uważają, że na co dzień oceniają pracę kierujących placówkami edukacyjnymi w trakcie spotkań. Nowe zadanie, jakie wykonują obecnie przedstawiciele organu prowadzącego polega na zatwierdzaniu arkusza organizacyjnego przez wójta. Wielu z wójtów skorzystało z tego nowego uprawnienia tworząc klasy łączone. Dotyczyło to przede wszystkim zajęć WF w klasach 5-6. W żadnym przypadku nie dokonano łączenia zajęć w klasach 0-1, 2-3. Taka zmiana organizacyjna dałaby szansę ograniczenia zatrudnienia w małych szkołach wiejskich, bez konieczności ich zamykania. W kwestii regulaminów płacowych, a szczególnie dodatków motywacyjnych dla nauczycieli, każda gmina przyjęła własne rozwiązanie. Gminy takie jak Dywity czy Prabuty przyznają z oddzielnej puli dodatek motywacyjny dla dyrektorów szkół a z oddzielnej dla nauczycieli. Dodatek motywacyjny przydzielany nauczycielom leży w gestii kierujących placówką.

Odpowiednia jakość nauczania była jednym z istotnych zagadnień omawianych w trakcie spotkania. Zwrócono uwagę, że nieomal we wszystkich szkołach podstawowych w roku szkolnym 2011/2012 obniżyły się wyniki testów kompetencyjnych. We wszystkich gminach biorących udział w GWD dokonano oceny wyników testów kompetencyjnych i egzaminów gimnazjalnych. W trakcie spotkań stwierdzono, że zarysowuje się wyraźna różnica pomiędzy wynikami egzaminów w szkołach podstawowych i w gimnazjach. W gimnazjach nie zaobserwowano tak znacznego spadku wyników, jaki ma miejsce w szkołach podstawowych. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest, zdaniem kierujących placówkami oświatowymi, brak motywacji uczniów szkół podstawowych do zdobywania wysokich ocen w testach kompetencyjnych. W gminach wiejskich bez względu na osiągnięte wyniki kontynuują oni naukę w gimnazjum - jedynym, jakie jest w gminie. Kiedy podniesiono kwestię, że wyniki testów kompetencyjnych służą przede wszystkim ocenie pracy nauczycieli, wielu z prowadzących placówki edukacyjne nie zgodziło się z tą tezą. Kwestia oceny jakości nauczania pozostaje nadal istotna w zarządzaniu oświatą na obszarach wiejskich.

W kwestii finansowania szkół zgodzono się, że obecna formuła sprawia, że wiele gmin musi „dokładać” do subwencji oświatowej. Szczególnie na poziom wydatków na oświatę wpływają wynagrodzenia nauczycieli. W sytuacji, kiedy liczba uczniów co roku zmniejsza się, liczba nauczycieli utrzymuje się na tym samym poziomie. Kierujący oświatą w gminach biorących udział w GWD stwierdzili, że mają ograniczone możliwości w racjonalizacji wydatków na zadania oświatowe. Zapowiadane zmiany w Ustawie o systemie oświaty, pozwalające gminom na łączenie placówek oświatowych o tym samym stopniu organizacji; możliwości zmian w obwodach oświatowych i regulacji czasu pracy nauczycieli nie zostały wprowadzone. Obecnie jedyną możliwością racjonalizacji wydatków na edukację jest wprowadzanie klas łączonych.

W wielu szkołach ocena nauczycieli ma charakter formalny. Zwykle dokonuje jej dyrektor szkoły. Nauczyciele uzyskują najczęściej wyniki pozytywne. Taki system oceny sprawia, że nauczyciele, którzy nie osiągają zadowalających wyników w nauczaniu pozostają w zawodzie. Podobnie dzieje się tak w przypadku oceny dyrektorów szkół, dokonywanych przez organ prowadzący - gminę.

W dalszej części spotkania uczestnicy zostali zapoznani ze stanowiskiem strony samorządowej w kwestii finansowania zadań oświatowych i ewentualnych zmian prowadzących do wprowadzania standaryzacji usług oświatowych. Zaprezentowano stanowisko ZGWRP w kwestii zatrudniania nauczycieli. Najważniejszą kwestią jest zwiększenie pensum nauczycieli - zajęć dydaktycznych do 22 godzin tygodniowo, a także wprowadzanie obowiązku realizowania pozostałych zajęć na terenie placówki oświatowej. Kolejnym postulatem jest wprowadzanie rejestracji czasu pracy nauczycieli. Inną ważną kwestią łączącą się z finansowaniem oświaty jest przeniesienie na organ założycielski decyzji związanych z zamykaniem placówek działających na terenie gminy. Obecnie gmina chcąc zamknąć placówkę musi uzyskać pozytywną opinię Kuratorium. Przedstawiciele

samorządów biorących udział w spotkaniu GWD stwierdzili, że w Polsce to właśnie gmina odpowiada za finansowanie zadań oświatowych i jako taka powinna mieć możliwość samodzielnego podejmowania decyzji w kwestii racjonalizacji sieci szkolnej.

Kolejną kwestią omawianą w trakcie spotkania były świadczenia socjalne dla nauczycieli, wpłacane z budżetu gminy. ZGWRP stoi na stanowisku, aby zrezygnować z wypłacania nauczycielom dodatku wiejskiego. Jeżeli zaś rząd stoi na stanowisku, że taki dodatek powinien być wypłacany to powinien on być realizowany z funduszy będących w dyspozycji rządu. Podobnie powinna zostać rozwiązana kwestia urlopów dla poratowania zdrowia. Obecnie orzeczenie w kwestii przyznania takiego urlopu podejmuje lekarz pierwszego kontaktu. ZGWRP stoi na stanowisku, aby decyzję podejmował lekarz orzecznik a środki na ten cel powinny zostać wyasygnowane przez rząd i nie powinny obciążać budżetu gminy. Jest propozycja, żeby te środki wypłacane były z ZUS.

W następnej części spotkania dokonano przeglądu zobowiązań, jakie spoczywają na gminach w kwestii wywiązania się z umowy partnerskiej dotyczącej uczestnictwa w GWD. W trakcie prezentacji pan Bernard Sabura zaprezentował wskaźniki, jakie należy osiągnąć po zakończeniu projektu. W tej części spotkania omówiono sposób opracowywania i aktualizacji kart usług. Zaprezentowano również przykładowe karty usług dla sektora oświatowego. Omówiono zasady, na jakich będzie opracowywany system monitorowania usług. Na następnym spotkaniu zostanie przygotowana kolejna edycja ankiety monitorującej ocenę usług edukacyjnych prowadzonej wśród rodziców i uczniów.

